

Profesionálové ve střehu

V krizi lidé kradli i máslo a pečivo, říká spoludávatel bezpečnostní firmy M2C Matěj Bárta.

ROZHOVOR

str. 8

ANNA
TESAŘOVÁ

www.annatesarova.cz

25870518 ▲ INKCE

➔ CZK/EUR • 27,025/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 24,508/+0,179 Kč ➔ PX • 908,80/-1,41 % ➔ EUROSTOXX 50 • 3017,80/-1,23 % ➔ ZLATO • 1288,45 \$/+1,29 %

KOMENTÁŘ: RUSKO – VĚČNĚ NESPOKOJENÁ VELMOC / str. 14

Krátce

Potravináři se zlobí kvůli značení mléka

Potravinářům se nelíbí, že Česko na nedávné Radě EU odmítlo označování mléčných výrobků podle země původu. Stát se hájí tím, že by ohrozil export. Ten tvoří třetinu tuzemské produkce mléka. **str. 5**

Brněnský Zetor se vrací do Barmy

Společnost Zetor otevřela v barmském Rangúnu nové obchodní zastoupení. Je to součást jejího návratu na kdysi tradiční trh. Nyní uzavřela čtyřletou smlouvu s tamní společností Green World Tractor, s níž chce do Barmy dovážet několik set traktorů. **str. 7**

Komisař pro rozpočet budí rozpaky

Novým komisařem pro rozpočet Evropské unie se má podle předsedy Evropské komise Jeana-Claudea Junckera stát Němec Günther Oettinger. Proti prostorekému Němci se však šikuje opozice v parlamentu. **str. 10**

twitter.com/e15news

JAROMÍR ŠTĚTINA:

Milí bývalí moji senátní kolegové, Petře Silare a Honzo Horníku, vy vážně chcete volit pana Štěcha za šéfa Senátu? Nebo jsou to jen pomluvy?

5 miliard na státní vlaky

UDÁLOSTI str. 2

Foto: profimedia.cz

9 771803 454307 16229

Zápisník
Marka Schwarzmanna

Jako tlačítka?

V zámoří nedávno opět rozdmýchali úsměvnou kauzu: drtivá většina výtahů prý sice má tlačítko zavřít dveře, čudlík s mocí zahájit jízdu tam však je instalován zbytečně a nic nedělá, protože vše řídí automatika. Lidé si ale zvykli ve výtahu něco vždy zmáčknout, a tak tam knoflík výrobci nechávají z dobré vůle (a pro potřeby techniků, kteří ale k aktivaci tlačítka mají klíč či kódy). Psychologové tomu říkají „efekt placebo tlačítka“ a lze se s ním setkat třeba u přechodů přes silnici: knoflík ve žluté bedýnce můžete zmáčknout třeba stokrát, nijak to však neurychlí naskočení zeleného panáčka. Kupříkladu už v roce 2004 The Times zjistily, že v samotném New Yorku bylo z instalovaných 3250 tlačítek až 2500 s placebo efektem, nejnovější sčítání pak zjistilo, že těch opravdových fungujících zůstalo už jen 120. Jak je to s nimi asi v Česku?

A když už jsme u tlačítek a Česka. Tak nějak mi to při pohledu na několik posledních volebních účastí připomíná vztah českého politika a veřejnosti. Jeden se domnívá, že má kontrolu a že toho druhého může mačkat, kolikrát chce, ale že ke změně stavu, dojde stejně až v rámci (ústavou) nastaveného automatického režimu jednou za pár let, a druhý si zase připadá jako zbytečný, nepotřebný. A pak se to najednou „nějak rozjede“, a oba se nestačí divit, cože se to vlastně stalo.

Protagonisté dne

Dan ŤOK

MINISTR DOPRAVY

Za cenu ústupků dál tvrdohlavě prosazuje plán na státní vlastnictví vlaků a další liberalizaci železnice. Dokumenty bude hájit na vládě.

str. 2

Libor VACEK

JEDNATEL FIRMY ENELEX

Firma navázala spolupráci s estonským energetickým gigantom a vyvinula pro něj měřicí systém na kontrolu břídicového paliva.

str. 6

Günther OETTINGER

EUROKOMISAŘ

Chystá se již do třetího komisařského křesla. Na to, zda je to pro jeho (ne) schopnosti, se názory různí. Teď bude hlídat rozpočet unie.

str. 10

VZDĚLÁVÁNÍ ZÁBAVOU

Foto: dtk

NA BRNĚNSKÉM VÝSTAVIŠTI včera začal veletrh Evropského pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus, na kterém si studenti mohou vybírat z více než 4500 studijních oborů. Celkem 240 univerzit a dalších institucí bude lákat uchazeče o studium i interaktivním programem.

Souboj o státní vlaky jde do finále

■ Ministerstvo dopravy chce nakoupit elektrické vlaky. Dopravci budou soutěžit jen v nabídce služeb.

Jan Šindelář

Majetkový převrat na české železnici už má konkrétní obrysy. Ministerstvo dopravy včera poprvé představilo partnerům v tripartitě projekt státního vlastnictví vlaků a otevírání dotované železnice konkurenci.

Původně obří projekt za dvacet miliard přitom výrazně zredukovalo. Stát si chce pro začátek pořídit flotilu dvaceti elektrických vlaků za zhruba 5,5 miliardy korun z evropských fondů. O dalších pět miliard se poperou kraje, které o vměšování státu nestojí. Se státními vlaky pak budou na vybraných linkách jezdit dopravci, kteří zvítězí v tendrech. Ministerstvo přitom odmítá, že dopravce deklasuje na pouhé personální agentury. „Rozhodovat budou hlavně služby nabídnuté cestujícím a celý obchod okolo

dopravy,“ řekl Jan Paroubek, který má projekt na ministerstvu na starost.

Se zmíněnou dvacítkou vlaků se počítá na linky Praha–Ústí nad Labem–Děčín, Praha–Ústí nad Labem–Cheb a Praha–Plzeň–Klatovy. Posledně jmenovaná linka byla do soutěžních plánů zařazena nově. Stát chce vypsát tendr na nákup vlaků nejpozději na jaře, dodací lhůta činí zhruba dva roky, dopravci na získané linky vyjedou v prosinci 2019. V ideálním případě.

Dokument nyní zamířil do mezirezortního řízení, do konce listopadu by jej měla projednat vláda. A vedle zastánců má i řadu kritiků. Výhrady má například sociální demokracie, prezident Miloš Zeman, odbory i České dráhy. Například

předseda Odborového sdružení železničářů Jaroslav Pejša doufá, že se materiál ani do vlády nedostane. „Je to velmi nebezpečný způsob zadávání dopravy, a to hlavně z hlediska údržby a udržitelnosti,“ řekl Pejša. Podle něj například státu chybějí opravárenské kapacity. Odbory chtějí všechny své výhrady předložit do deseti dnů. Naopak zaměstnavatelé ze Svazu dopravy s novinkou problém nemají. „Když budou mít všichni rovné podmínky, tak by to mělo fungovat,“ řekl výkonný ředitel svazu Petr Kašík.

Ministerstvo se navíc snaží ostří kritiky otupit hned několika ústupky. Do vyhlášení soutěží chce vyřešit například potíže s uznáváním jízdenek a režijkami.

GW Train vyjede v prosinci

První soukromá společnost začne na státem dotované lince jezdit letos v prosinci. Ministerstvo dopravy chce na přelomu listopadu a prosince podepsat smlouvu s firmou GW Train Regio ze skupiny Jihotrans. Soukromé vlaky vyjedou na trati Plzeň–Most. Společnost nabídla v tendru nejnižší cenu, soutěž ale byla zrušena po zásahu ÚOHS. Ministerstvo následně zadalo provoz přímo.

Přerozdělování pojistného pomůže nemocným

■ Chronicky nemocní už nemají být pro zdravotní pojišťovny hrozbou, protože na jejich léčbu dostanou více peněz.

Adéla Čabanová

Peníze ze zdravotního pojištění se mají nově přerozdělovat jednotlivým pojišťovnám s ohledem na to, kolik mají dražších chronických pacientů. Pojištěnci budou rozděleni do nákladových skupin, takzvaných PCG, podle spotřeby léků.

Podle ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka (ČSSD) se díky tomu budou zdravotní pojišťovny lépe

starat o dlouhodobě nemocné. Budou motivované udržovat chronicky nemocné v dobrém stavu bez zbytečných komplikací.

Nyní se pojistné přerozděluje podle pohlaví a věku. Zdraví pojištěnci jsou pro pojišťovnu výhodnější, a podle toho také cílí své kampaně a preventivní programy.

O návrhu ministerstva zdravotnictví na změnu zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění má zítra jednat sněmovní zdravotní výbor. Účinný by mohl být na podzim příštího roku, což je o rok později, než původně Němeček zamýšlel.

Podle návrhu se přesune mezi zdravotními pojišťovnami několik set milionů korun ročně. Polepší si

Všeobecná zdravotní pojišťovna a Zdravotní pojišťovna Škoda. Za jednotlivého pacienta může pojišťovna dostat i několikanásobně více než nyní.

Podobný způsob přerozdělení používají například v Nizozemsku nebo na Slovensku.

Podle předsedy sněmovního výboru Rostislava Vyzuly (ANO) by se mělo na dražší pacienty přispět ještě více. „Přesun asi půl miliardy, to se mi zdá hrozně málo,“ uvedl Vyzula.

Ministr Němeček nicméně říká, že do budoucna se může vliv přerozdělení podle nákladových skupin zvýšit. „Nechceme jednorázově dělat prudkou změnu,“ řekl Němeček.

Krátce

Stát bude moci zakázat pěstování GMO

Prezident Miloš Zeman podepsal novelu, která od příštího roku umožní zakázat v Česku pěstování geneticky modifikovaných plodin (GMO), které jsou v Evropské unii povolené. Tuto možnost členským státům dala evropská směrnice, Česká republika ji ale zatím nemohla využít.

V říjnu byl přebytek rozpočtu rekordní

Přebytek státního rozpočtu stoupl ke konci října na 98,3 miliardy korun ze zářijových 82,3 miliardy korun. Jde o nejlepší říjnový výsledek od vzniku Česka. Loni v říjnu rozpočet vykazoval schodek 29,1 miliardy korun. Za dobrým výsledkem je podle ministerstva financí především růst daňových příjmů. **NÁZORY str. 14**

Hejtmanem Vysočiny je potřetí Jiří Běhounek

Na ustavujícím zasedání nového krajského zastupitelstva byl potřetí za sebou zvolen hejtmanem Kraje Vysočina Jiří Běhounek (ne straník za ČSSD). Hlasovalo pro něj 38 ze 45 přítomných zastupitelů. Krajskou koalici tvoří sociální demokraté, hnutí ANO, ODS a Starostové pro Vysočinu. Vítězem voleb se v kraji stala ČSSD před ANO a KDU-ČSL. /čtk/

261495/12

INZERCE

NOVÉ LUXUSNÍ BYTY

v Praze 8 přímo u metra

NOVINKA

IHNED K NASTĚHOVÁNÍ

Rezidence Libeňské terasy

Rezidence Libeňské terasy

- jen pár minut do centra metrem i tramvaji
- veškeré služby, obchody a restaurace v bezprostředním okolí
- oblíbená dynamicky se rozvíjející lokalita
- nově dokončeno – nový ukázkový byt (PÁ – NE 12 – 17 hod.)
- efektivní úsporná stavba **B**
- jen 10% ceny předem, zbytek až rok od nastěhování

Garantovaná
HYPOTÉKA
pro všechny*

1,59%
max. p.a.

**CENTRAL
GROUP**

TOP 09 útočí na šéfa Senátu, podporu senátorů ale nemá

■ Prohlášení, ve kterém se čtyři ústavní činitelé distancovali od schůzky lidoveckého ministra Daniela Hermana s dalajlamou, i po čtrnácti dnech od zveřejnění dál hýbe českou politickou scénou.

Jana Havligerová

Pozornost opozice, především TOP 09, se před ustavující schůzí horní komory parlamentu a volbou jejího nového vedení zaměřila na dosavadního šéfa Senátu Milana Štěcha (ČSSD). Podle TOP 09 by měl být do čela zvolen jen ten, kdo slíbí, že stáhne podpis ze servilního prohlášení špiček státu k Číně. „Prohlášení ponížilo ČR a ohrozilo její důstojnost v očích svobodného světa. Senát má jedinečnou příležitost tuto situaci na své ustavující schůzi napravit,“

prohlásil včera senátor TOP 09 Tomáš Czernin.

Ustavující schůze Senátu se uskuteční 16. listopadu. Silné kluby sociálních demokratů a lidovců s navrhovaným krokem TOP 09 nesouhlasí a nezamlouvají se ani senátorskému klubu Starostů a nezávislých, jehož členy jsou

i dva zástupci TOP 09. Podle předběžných dohod mezi nejsilnějšími kluby má Štěch reálnou šanci si svou pozici udržet i nadále. Převážná většina senátorů je ale přesvědčena, že o prohlášení adresovaném Číně by se v horní komoře mělo diskutovat a Štěch by měl objasnit okolnosti vzniku deklarace. Ten proti tomu nemá námitky, debata by se mohla uskutečnit na schůzi horní komory konané 30. listopadu.

Čtyři nejvyšší ústavní činitelé, šéf české diplomacie a ministr obrany se včera setkali na Pražském hradě. Na pravidelné čtvrtletní schůzce měli dlouhou dopředu naplánovanou debatu o migrační krizi, protiruských sankcích a o evropské bezpečnosti a obraně. „Jak

„Prohlášení ponížilo ČR a ohrozilo její důstojnost v očích svobodného světa,“ prohlásil senátor Tomáš Czernin (TOP 09).

vidíte, všichni máme úsměv na tváři,“ prohlásil prezident Miloš Zeman v narážce na prohlášení při příchodu na jednání.

Hlavním bodem setkání nebylo prohlášení adresované Číně, ale ministr zahraničí Lubomír Zaorálek po jednání prohlásil, že bude chtít, aby se vláda vrátila ke staré dohodě, podle níž se ministři nebudou oficiálně setkávat s dalajlamou.

PRAHA

MÍSTO KOPIE PROVIZORIUM. Vyhořelé křídlo Průmyslového paláce má nahradit provizorní hala za zhruba 300 milionů korun.

Vyhořelou část Průmyslového paláce nahradí provizorní hala

Praha chce vypsát architektonickou soutěž na výstavbu provizorní haly na místě vyhořelého křídla Průmyslového paláce na Výstavišti. Vybudování haly by mohlo stát 200 až 300 milionů korun, uvedl radní Karel Grabein Procházka (ANO).

„Schválili jsme soutěž na zastřešení vyhořelého křídla. Výsledek bude korespondovat se zbytkem paláce a uvnitř bude vyhovovat funkčně pro výstavy a další akce,“ řekl Procházka. Návrh investice je asi šest let. V případě výstavby repliky křídla by město provizorní halu přestěhovalo na jiné místo. „V průběhu jednoho a půl roku by se stavba mohla realizovat,“ řekl.

Jedním z důvodů, proč se radní rozhodli pro vybudová-

ní provizorní haly, je prý špatný stav stanu, který na místě bývalého křídla stojí. Druhým pak to, že stavba repliky má být hotova až v roce 2024. Rozhodnutí radních kritizuje opoziční zastupitel Václav Novotný (TOP 09), podle nějž hrozí, že by se z drahé provizorní haly mohla nakonec stát stavba trvalá.

„Praha má schválenou koncepci rozvoje Výstaviště, která jasně hovoří o výstavbě repliky křídla paláce, a to je závazné. Ve své nejasnosti ale radní podle mě nevybudují ani tu provizorní halu, je to neprůchozí přes památkáře a bez jejich souhlasu to postavit nelze,“ řekl. Navíc stavba repliky je odhadována na asi 600 milionů korun. „Vydávat tedy 300 milionů za provizorium je nesmysl,“ dodal. /čtk/

261444/74

INZERCE

PRAHA
3. - 12. NOVEMBER 2016
INTERNATIONAL COMEDY FESTIVAL

**MEZINÁRODNÍ FESTIVAL
STAND-UP KOMEDIE**
3. - 12. LISTOPAD 2016

WWW.PRAHAHACOMEDY.COM

VSTUPENKY na WWW.TICKETPRO.CZ a WWW.GOOOUT.CZ

Krátce

Komise má řešit, co s Divadlem Komédie

Praha zřídila komisi, která má navrhnout, jak naložit s Divadlem Komédie. Prostory pronajaté od Generálního finančního ředitelství potřebují opravit. Levnější oprava, která by městu v objektu umožnila divadlo dál provozovat, má stát 9,35 milionu korun, dražší více než 50 milionů.

Výběrové řízení na ředitele IPR bylo odloženo

Pražští radní včera odložili vypsání výběrového řízení na pozici ředitele Institutu

plánování a rozvoje (IPR). Důvodem byla neúplnost jím předloženého materiálu.

Do zimní údržby silnic půjde 600 milionů

Technická správa komunikací (TSK) má schválený plán na zimní údržbu komunikací. Praha do údržby prostřednictvím TSK investuje asi 600 milionů korun, což je zhruba stejně jako loni. Město ještě musí dořešit problém solení komunikací, část zastupitelů je totiž proti solení. Vedení města zároveň rozhodlo poskytnout necelých 50 milionů na opravy silnic. /čtk/

Stát se hádá s výrobcí kvůli označování mléka

■ Potravinářům se nelíbí, že Česko na nedávné Radě EU odmítlo označování mléčných výrobků podle země původu. Stát se hájí tím, že by ohrozil export tvořící třetinu tuzemské produkce.

Dušan Kůtner

Do ostrého sporu se pustili zástupci státu a potravinářů kvůli podpoře výroby mléka v době dvouleté mléčné krize vyvolané nadbytkem mléka v EU. Stát sice vyjádřil podporu tuzemským výrobcům, kteří přislíbili snížit produkci

o téměř čtrnáct tisíc tun, za což od unie dostanou asi 52 milionů korun. Zároveň ale na říjnové radě ministrů Evropské unie odmítl myšlenku, že by měly obaly s mléčnými výrobky označení původu, obdobně jako to už nyní platí třeba u hovězího masa.

„Na radě ministrů jsme při hlasování o povinném značení původu mléčných výrobků byli jako jedna ze šesti zemí vysloveně proti označení. Nepodpořili jsme ani značení dobrovolné, což je v době mléčné krize

zvláště pikantní,“ zlobil se na úterním Žofínském fóru prezident Agrární a zároveň Potravinářské komory Miroslav Toman.

Narážel na to, že stát sice hodlá podporovat novou značku kvality Česká potravina s národní vlajčkou v logu, ale pro povědomí o tuzemské produkci by v konkurenci zahraničního dovozu mohl udělat výrazně více. Cílem je přesvědčit spotřebitele z Česka, aby více kupovali potraviny od zdejších výrobců. Dovoz zahraničních potravin

podle něj přitom stále stoupá, zejména u zeleniny, vajec či vepřového masa. Například u vepřového klesla soběstačnost během posledních deseti let o desítky procentních bodů a nyní se pohybuje zhruba na polovině.

Ministr zemědělství Marian Jurečka nesouhlasí. Podle něj se v Česku vyrábí průměrně 2,3 miliardy litrů mléka ročně, z čehož asi třetina míří na export, zejména do Německa a Itálie. „Tuzemští producenti říkají: Kdyby přišlo povinné označování mléka, zahraniční výrobci od nás nevezmou ani litr. A pokud nás od tohoto exportu odstříhnou – tak si řekneme na rovinu, co s tou zhruba třetinou produkce budeme dělat?“ uvedl.

Z českého mléka jde zhruba **třetina**

na vývoz. Dovozy údajně nechtějí, aby bylo označeno českým původem.

Registrační značky má vyrábět SPM

Ministerstvo dopravy vybralo za zhotovitele registračních značek společnost SPM – Security Paper Mill. Firma pod bývalým názvem Neograph figuruje v kauze pražského dopravního podniku a lobbisty Ivo Rittiga.

SPM zvítězila v tendru s nejnižší nabídkou při ceně 45 korun na tabulku. Neúspěšní účastníci tendru se teď mohou odvolat během patnáctidenní lhůty. Pokud se tak nestane, firma SPM by měla registrační značky – známé také jako SPZ – vyrábět čtyři roky.

Tabulka pro osobní vůz teď stojí 77 korun. Ministerstvo dopravy tak za čtyři roky ušetří přes sto milionů korun, zhruba třetinu nynějších nákladů. /čtk/

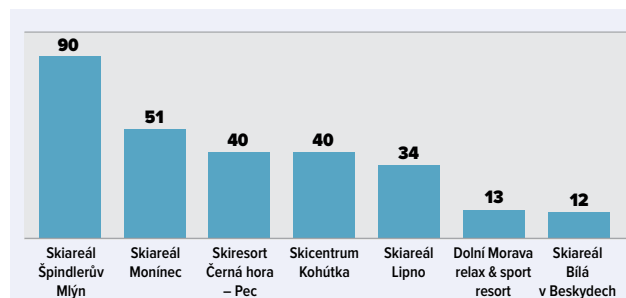
Do skiareálů šlo letos přes půl miliardy

V Česku pro letošní lyžařskou sezonu nepřibude žádná nová lanovka, ale i tak investice do areálů podle Asociace horských středisek přesahují půl miliardy. To je meziročně zhruba o polovinu méně. Peníze letos šly spíše na posílení umělého zasněžování, do nákupu roleb na úpravu sjezdovek či do vylepšení služeb pro lyžaře. Menší střediska pak po minulých málo chladných zimách na investice často nemají peníze.

Ceny skipasů by se podle Asociace horských středisek v zásadě neměly měnit. Menší areály na nich většinou nic nezmění a největší areály zdraží zhruba o dvě procenta.

Za celou Českou republiku se tak ceny zvýší v řádu do jednoho procenta, uvedla asociace. Průměrná cena jednodenního skipasu v hlavní sezoně u skupiny 35 největších skiareálů vychází podle AHS 570 korun za dospělého a 400 korun za dítě. /čtk/

Investice před zimní sezonou ve vybraných skiareálech (v milionech korun)

261494/15

INZERCE

kotra
Korea Trade-Investment
Promotion Agency

Pozvánka na setkání s korejskou obchodní delegací z provincie Jeonbuk

Setkání budou probíhat formou nezávazných B2B meetingů, kde se českým firmám představí 10 korejských společností. Registrace je zdarma. Lze domluvit schůzku i pouze s jednou vybranou společností (trvání schůzky cca 1 hodina)

Datum konání akce: Čtvrtek 10. listopadu 2016, od 9:30 do 17:00

Místo: Diplomat Hotel Prague, Evropská 15, 160 41 Praha 6

Název firmy	Produkt
Chemický průmysl	
COSCHEM CO., LTD.	Aditiva do plastů, Polyethylenové a Polypropylenové vosky
SEHOTECH INC.	Organické katalyzátory a katalyzátory metalocenového typu pro efektivnější výrobu Polymerů, Surové Polyester Polyoly
SANG MYEONG E&TEC CO., LTD.	Katalyzátory určené do kotlů pro optimalizaci hoření, snížení emisí a usazenin
Kosmetika a péče o krásu	
DAINS CO., LTD.	Speciální výrobky pro péči o nehty
AR&G CO., LTD.	Krémy určené pro péči o pleť (BB, CC, DD krémy atd.) a tělová mléka
HUMAN DREAM CO., LTD.	Přístroj RF System, který je určený pro péči o pleť
LED světla	
LEDST CO., LTD.	LED lampy pro průmysl i domácnosti
PIXTHEA CO., LTD.	LED světla s nízkou provozní teplotou
Ostatní	
OR TECHNOLOGY CO., LTD.	Průmyslová vysoušecí zařízení využívající infračerveného záření
REXSTEEL CO., LTD.	Ocelové vlnité pozinkované plechy s tloušťkou od 2,7 do 9,0 mm

Pořadatel akce: KOTRA – Korejská vládní agentura na podporu obchodu a investic
Agentura KOTRA, působící v 82 zemích světa, od roku 1990 nabízí českým společnostem i další bezplatné profesionální služby. Například pomoc při vyhledávání vhodných korejských dodavatelů dle specifikace poptávaného zboží, finanční podporu při účasti na veletrzích v Jižní Koreji a další. V případě zájmu napište dotaz.

Kontaktní osoba: David Kuš (příhlášky, bližší info o společnostech)

Tel: +420 245 005 658; **Email:** kus@kotra.cz

Adresa: Škrétova 12, Praha 2, 120 00 • **Web:** www.kotra.cz

Češi pronikli do byznysu s břidlicemi v Estonsku

■ Chvaletický Enelex dodal estonskému odběrateli speciální linku na měření kvality břidlicového paliva za 85 tisíc eur.

Tomáš Stingl

Estonsko patří ke světové extratřídě na získávání energie z ropných břidlic. A s tamějším energetickým gigantom, společností Eesti Energia, začala spolupracovat česká firma Enelex. Pro Estonce vyvinula speciální měřicí systém.

„Zakázka zahrnovala kompletní dodávku a montáž on-line měření popelnatosti a výhřevnosti břidlic. Její hodnota činí 85 tisíc eur,“ uvedl jednatel Enelexu Libor

Vacek. Jedinečnost systému spočívá v tom, že je uzpůsoben právě na břidlice. Enelex i konkurenční firmy se totiž dosud zaměřovaly na analýzu uhlí.

Díky první úspěšné zakázce dostává chvaletická firma šanci získat v Estonsku další objednávky. Eesti Energia připravuje tendr na nákup dalších čtyř až šesti kusů téhož měřicího systému.

„Oslovila nás také italská

společnost Meloni, která v Estonsku dokončuje stavbu elektrárny.

Poptává tři linky na automatické vzorkování paliva. Z toho dvě potřebuje na břidlice a jednu na štěpky.

Hodnota tohoto projektu by přesáhla milion eur,“ zdůraznil Vacek.

V těžbě břidlice se pobaltská země stala světovým prů-

Foto: Enelex

TESTY VÝHŘEVNOSTI. Enelex se dosud zaměřoval na analýzu uhlí, třeba v tušimických dolech. Ted' přibral břidlice a míří do ciziny.

kopníkem. „Velikostí zásob se země řadí na osmé místo na světě. Estonské zásoby představují ekvivalent zhruba 16,3 miliardy barelů ropy,“ připomněla Alena Teznerová, zástupkyně vedoucího českého zastupitelského úřadu v Tallinnu. „Letos slaví sté výročí začátku průmyslové těžby této suroviny a testování

jejího energetického potenciálu. Elektrická energie vyrobená z břidlic pokrývá téměř devadesát procent estonské spotřeby,“ připomněla Teznerová.

Více informací v dnešní příloze E15

ČESKÝ EXPORT

Krátce

Ředitel Budvaru Boček rezignoval kvůli zdraví

Po 26 letech odchází z čela pivovaru Budvar generální ředitel Jiří Boček. Minulý týden získal státní vyznamenání Za zásluhy. Post šéfa českobudějovického státního podniku opustí ke 31. prosinci ze zdravotních důvodů. **Více E15.cz**

Továrnu Nexenu u Žatce postaví Samsung

Továrnu jihokorejského výrobce pneumatik Nexen v zóně Triangle u Žatce postaví společnost Samsung Engineering. Zakázka je v přepočtu za zhruba 4,3 miliardy korun, uvedl server týdeníku Euro.

Generali pojistí rizika elektronické evidence

Pojišťovna Generali jako první pojistí podnikatelům rizika daná zavedením registračních pokladen. Od 1. prosince čeká zapojení do elektronické evidence tržeb padesát tisíc živnostníků a podnikatelů poskytujících ubytovací a stravovací služby. /čtk/

Zásoby ropných břidlic v Estonsku představují ekvivalent

16,3

miliardy barelů ropy.

OPRAVÁRNA LETADEL ROSTE

Foto: čtk

DRUHÝ HANGÁŘ na opravy letadel za čtvrt miliardy postaví na letišti Mošnov společnost Job Air Technic. Nynější počet 202 zaměstnanců přitom postupně zdvojnásobí. JAT patří do holdingu Czechoslovak Group podnikatele Jaroslava Štrnada. Holding leteckou opravárnu ovládl letos poté, co soud schválil její reorganizaci. **Více E15.cz**

Pivovaru Zubr hraje na ruku chystaná EET

Prerovský Pivovar Zubr už vzal pod svůj patronát čtyři desítky restaurací. V poslední době přebírá pronájem hospod, ve kterých provozovatele odradila od dalšího podnikání chystaná elektronická evidence tržeb.

Pivovar Zubr zavedl model, ve kterém si od majitelů nemovitostí pronajímá prostory restaurací a ty pak poskytuje prověřeným podnikatelům. „Podnájemce zaškolíme a dáme jim instrukce, jak má hospoda vypadat z pohledu vybavení a jak se mají starat o pivo. Dohlížíme tak na chod čtyř desítek hospod, které čepují naše pivo,“ poznamenal ředitel Pivovaru Zubr Tomáš Pluháček.

Počet takových nájemních hospod, kdy si prostory pronajímá přímo pivovar, se podle Pluháčka bude dál zvyšovat. „Předpokládám, že s nástupem elektronické evidence tržeb, zákazu kouření a přísnějších hygienických norem budou další přibývat, protože někteří stávající provozovatelé se těchto chystaných změn obávají,“ podotkl Pluháček.

Pivovar patří do skupiny středomoravských pivovarů Zubr, Holba a Litovel loni díky rostoucímu prodeji zvýšil výstav zhruba o šest procent na 255 tisíc z 240 tisíc hektolitřů v předchozím roce. Loňská výroba byla podle Pluháčka vůbec nejvyšší za posledních několik let. /čtk/

Zetor se vrací do Barmy

■ Tradiční brněnský výrobce traktorů chce v příštím roce dodat do Barmy stovky strojů o výkonech od padesáti do 110 koní.

Společnost Zetor včera v Rangúnu otevřela nové obchodní zastoupení. Je to součást jejího návratu na kdysi tradiční trh, kde provozovala i montovnu. V současnosti uzavřela čtyřletou smlouvu s tamní společností Green World Tractor, se kterou chce do Barmy dovážet několik stovek traktorů s motory o výkonu 50 až 110 koní.

Zetor v Barmě zajistí i servis a dodávku náhradních dílů. „Cílem je zabezpečit kompletní služby, které při práci s traktory budou případně potřebovat využít,“ uvedl Robert Harman, ředi-

tel indické společnosti Zetor India Private. Je dceřinou společností brněnského Zetor Tractors a zajišťuje pronikání značky na asijské trhy.

Firma v Barmě sází na tradici. Její montovna ve městě Malun kdysi vyrobila přes **15 tisíc** traktorů.

Do Barmy zatím dodává modelové řady Major a Proxima, ale zaznamenala i poptávku po novém trvalcovém traktoru Zetor s výkonem do padesáti koní, který strojírna představí v příštím roce.

Zetor v šedesátých až osmdesátých letech vyvezl do Barmy tisíce strojů. Ve městě Malun provozoval montovnu, jež vyrobila přes patnáct tisíc traktorů, které byly vyvezeny a prodány do jihovýchodní Asie. Výroba skončila v roce 1985.

„Prioritou je posilovat pozice na trzích západní Evropy. Využíváme však všech obchodních příležitostí,“ uvedla Margaréta Víghová, ředitelka korporátní komunikace Zetor Tractors.

Zetor letos investoval desítky milionů do výzkumu a vývoje a postavil logistické centrum. Firma plánuje rozšíření současných čtyř modelových řad na šest. Na veletrhu Techagro v Brně představila prototyp trvalcového traktoru o výkonu 49 koní, který se stane základem páté, nejmenší modelové řady. /čtk/ **Více E15.cz**

Rosatom by rád stavěl jaderný blok

Ruská státní společnost Rosatom zareagovala na poptávku Česka, která vzešla od ministerstva průmyslu a obchodu, a projevila zájem o stavbu jaderného bloku v Česku.

„Není to oficiální nabídka, ale odpověď na informační požadavek,“ uvedl Leoš Tomíček, viceprezident Rusatom Overseas, dceřiné společnosti Rosatomu. Ministerstvo průmyslu minulý týden bez bližších podrobností uvedlo, že Česko oslovilo kvůli dostavbě deset společností. Zájem o poskytnutí informací projevily kromě Rosatomu francouzská společnost EDF, americko-japonská Westinghouse Electric Company, korejská KHNP, čínská China General Nuclear Power a společný

projekt Arevy a Mitsubishi Atmea. Vyplývá to z vyjádření vládního zmocněnce pro jadernou energetiku Jána Štullera. Odpovědi od firem týkající se technického řešení stavby očekávala česká strana do konce října.

Český Národní akční plán rozvoje jaderné energetiky počítá se stavbou jaderného bloku v Dukovanech a bloku v Temelíně s možností rozšíření na dva bloky v obou elektrárnách. Ministerstvo průmyslu čeká, že vláda rozhodne o modelu dostavby nového jaderného zdroje v první polovině roku 2017.

Deník HN minulý týden uvedl, že Čína po české vládě žádá slib, aby některá z čínských firem dostala zakázku na dostavbu bez výběrového řízení. /čtk/ **Více E15.cz**

Raiffeisen BANK

Banka inspirovaná klienty

RYCHLÉ A VÝHODNÉ PLATBY PRO ČESKO-SLOVENSKÝ BYZNYS

Založte si na dálku účet ve slovenské Tatra bance a převádějte peníze na Slovensko ten samý den a výhodněji. Převody v korunách či eurech na Slovensko vás budou stát pouze **5 Kč**, převody ze SR do ČR jsou **zcela zdarma**.

www.rb.cz

V krizi lidé kradli i máslo a pečivo

■ Jaké jsou nejnovější **trendy** v oblasti **bezpečnosti**? Jak technologie nahrazují zaměstnance **ostrahy** a bezpečnostních firem? To jsou některé z otázek čtenářů, na které odpovídal spolumajitel společnosti Mark2 Corporation Czech (M2C) **Matěj Bárta** v on-line rozhovoru pro **E15.cz**.

E15.cz: Trh bezpečnostních agentur je poměrně zaplněný. Jaký se dá očekávat vývoj v tomto odvětví? Trh se může zdát přeplněný, ale většinový podíl na trhu má tak do deseti firem. Bezpečnostní obor má řadu oblastí, ale pokud se dá něco charakterizovat, tak vývoj koresponduje s celkovou situací na trhu. Proto i vzhledem k nízké nezaměstnanosti se prosazuje trend rozsáhlejšího využívání technologií, které nahrazují drahou a dost často neefektivní pracovní sílu.

E15.cz: Dochází k nějaké konsolidaci firem na trhu? Kdo jsou hlavní hráči? K zásadním konsolidacím nedochází. Pokud však došlo, je velkou otázkou, co to těm stranám přineslo. Dalším důvodem může být,

že pár podnikatelů prodalo své firmy, aby následně zakázky zase dostali zpět a skrytě podnikali v oboru. Taková česká pravidla v džungli. Naše společnost je číslo dva na trhu security a správy nemovitostí v ČR, takže bezesporu patříme mezi hlavní hráče.

E15.cz: Jaké technologie dokážou nahradit strážce? Je to celá řada technologií, a hlavně systémových změn. Záleží na typu projektu. Za posledních pět let se takto nahradilo zhruba 15 procent lidské síly. Myslím, že se nacházíme v další fázi průmyslové revoluce.

E15.cz: Zabýváte se ještě sledováním osob v terénu? Jaké techniky využíváte? Detektivní služby pro nás nejsou zajímavým odvětvím.

E15.cz: Zaměstnáváte bývalé policisty a zaměstnance tajných služeb? Většinou nám zaměstnanci tajných služeb nesdělují, že přicházejí z tajných služeb. Bývalé policisty zaměstnáváme.

E15.cz: V poslední době se hodně mluví o zhoršení bezpečnostní situace v celé Evropě. Dotýkají se tyto diskuze nějak byznysu bezpečnostních agentur? Zásadní změna je v tom, že lidé začali více přemýšlet o své bezpečnosti. Pokládají si otázky, které si doposud nepokládali. Takže jedna

zásadní změna je, že už naštěstí není zájem jen o nejlevnější servis, protože pak je skoro lepší nemít žádnou bezpečnost.

E15.cz: Jsou obchodní centra bezpečná?

Ano pokud se bavíme o obchodních centrech v Česku, tak zabezpečení je adekvátní situaci v ČR. V jiných zemích, kde taktéž strážíme obchodní centra, například v Turecku, je pak zabezpečení intenzivnějšího rázu.

E15.cz: Pociťujete u klientů větší strach?

Strach ne, ale zájem o bezpečnost ano.

E15.cz: Podle čeho například hlídači v supermarketech vyhodnocují rizikové osoby, na které zaměřují pozornost? Podle mých zkušeností je primárním hlediskem barva kůže. Považujete to za správné?

Pokud to někdo takhle vyhodnocuje, tak to správné není. My máme vypracované procesy a systém detekce pachatelů.

E15.cz: Roste drobná kriminalita v obchodních řetězcích a dalších budovách, které hlídáte?

Na základě našich statistik mohu říci, že drobná kriminalita klesá.

E15.cz: Jak se za poslední dekádu proměnila skladba „zlodějů“ a dalších delikventů, které zadržíte? Asi především věkově?

Deset let je velmi dlouhá doba. Věková skladba odpovídá složení nejztrátovějšího zboží a to odpovídá aktuálnímu vývoji ekonomiky. Před rokem 2009 bylo nejvíce zadržených drahých položek – alkohol, kosmetika, drahá dětská výživa a podobně. Jde o velmi likvidní zboží, zcizované zejména za účelem dalšího prodeje, zde je věková skupina do 50 let.

Foto: M2C

Na základě našich statistik mohu říci, že drobná kriminalita klesá.

V době krize se na přední příčky kradeného zboží dostávaly spíše komodity denní spotřeby, zejména máslo, pečivo a mléčné výrobky. V tomto období jsme se potýkali i s pachateli hodně přes 50 let, kteří měli snahu krást pro vlastní potřebu. V posledních letech se opět vracíme spíše ke zboží větší hodnoty.

E15.cz: Ovlivňuje váš bratr Vít Bárta chod M2C? Ne, nijak a ničím.

E15.cz: Předpokládám, že firmu stále fakticky ovládá

váš bratr. Otázka je jiná, kvůli mediální masáži a tlaku na osobu vašeho bratra jste se pravděpodobně rozhodli pro přejmenování společnosti. Přinesla tato změna nějaký podstatný výkyv ve vašem podnikání, třeba v podobě poklesu počtu zákazníků? Bratr ani fakticky, ani skrytě firmu neovládá ani nekontroluje. Ohledně rebrandingu – důvodů bylo rozhodně víc než mediální masáž jedné skupiny žurnalistů. Nový brand, po kterém jsme dlouho toužili, nás velmi pozitivně dynamizoval. Vlastně nám odlehčil od zkostnatělého loga, unylého designu a nyní jsme rádi za veselý pozitivní brand, který odráží náladu ve firmě. V mezinárodním měřítku je to srozumitelné a funkční.

Celý rozhovor na **E15.cz**

Matěj Bárta (37)

Vystudoval Policejní akademii ČR a dodnes tam vyučuje, titul doktora práv získal na Bratislavské Akademii policajného zboru. Dnes je ředitelem a spolumajitelem společnosti Mark2 Corporation Czech (M2C), která se věnuje bezpečnosti a facility managementu.

Fed si na vyšší sazby patrně netroufne

■ Americká centrální banka má dnes večer poslední možnost změnit politiku před volbou prezidenta.

Jaroslav Bukovský

Nepsané pravidlo zámořských centrálních bankéřů praví, že bezprostředně před volbami se základní úroková sazba v ekonomice nemění, burziáni však nevyklučují překvapení. Na vyšší sazby už od tohoto týdne sází takřka pětina trhu. Podle ekonomů by ale takový krok amerického Fedu otrásl světovými burzami.

Rozhodnutím o výši úroků dnes skončí pravidelné dvou-denní zasedání zámořské centrální banky. „Guvernérka Yellenová si na zvýšení sazeb jen pár dní před volbami jednoduše netroufne,“ soudí hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská. „Fed nebude mít zájem zvyšovat pohyby na trzích nečekaným zvýšením sazeb,“ uvádí i hlavní ekonom ING Jakub Seidler. Fed naposledy utahoval politiku loni v prosinci, klíčová sazba tehdy vzrostla do pásma 0,25 až 0,5 procenta.

Trhy přesto vyšší sazby připouštějí. „Pravděpodobnost, že úroky vzrostou už dnes, je aktuálně kolem šestnácti

procent,“ říká analytik BH Securities Martin Vlček s odkazem na hodnoty cenových papírů odrážejících očekávání burzy.

Menšina spekulantů se opírá o solidní kondici ekonomiky, pro odklad růstu sazeb tak prý není důvod. „Poslední ekonomická data ze světa i USA jsou spíše příznivá,“ připomíná hlavní ekonom Deloitte David Marek.

Většina trhu sází na utahování měnové politiky až na předvánoční schůzi Fedu v polovině prosince. „Dřívější růst sazeb by trhy dost zamával,“ připomíná Horská. Do konce letošního roku by se tak měl klíčový zámořský úrok dotýkat 0,75 procenta.

NEVIDITELNÁ ČÍNSKÁ STÍHAČKA

Foto Reuters

ČÍNSKÁ ARMÁDA na letecké přehlídce poprvé veřejně představila svou novou „neviditelnou“ stíhačku J-20. Letoun, který lze jen obtížně zachytit radary, je považován za symbol snahy Pekingu modernizovat a zvýšit vojenské kapacity. Podle některých expertů se letadlo podobá americkému stroji F-22.

Thomson Reuters propustí dva tisíce zaměstnanců

Globální zpravodajské a informační společnosti Thomson Reuters klesl ve třetím čtvrtletí čistý zisk o 2,4 procenta na 286 milionů dolarů (sedm miliard korun). Firma současně potvrdila, že plánuje zrušit po celém světě zhruba dva tisíce pracovních míst ze 48 tisíc. V souvislosti se zefektivněním svého

podnikání zaučtuje ve čtvrtém čtvrtletí mimořádné náklady 200 až 250 milionů dolarů.

Zisk na akcii bez mimořádných položek činil 54 centů a překonal tak odhady analytiků, kteří čekali zisk 47 centů na akcii. Příjmy činily 1,52 miliardy dolarů a zůstaly na zhruba stejné úrovni jako loni.

Bez zahrnutí vlivu změn směnných kurzů se zvýšily o jedno procento. Restrukturalizace se dotkne 39 zemí a 150 lokací a zaměří se hlavně na divize Financial & Risk, která poskytuje zpravodajství a analýzy firmám z oblasti finančních služeb, a Enterprise, Technology & Operation Group. Firma však neplánuje žádné pro-

pouštění ve zpravodajské redakci Reuters. V současnosti má firma podle svého mluvčího po celém světě 48 tisíc zaměstnanců.

Společnost potvrdila, že za celý rok očekává zvýšení příjmů o dvě až tři procenta. Kvůli mimořádným nákladům však snížila odhad podílu provozního zisku na tržbách na 16 až

17 procent z dosavadních 18,4 až 19,4 procenta. Skupina Thomson Reuters vznikla v roce 2008, kdy kanadská informační společnost Thomson dokončila převzetí věhlasné tiskové agentury Reuters. Jejimi konkurenty v oblasti zpravodajství a finančních služeb jsou společnosti Bloomberg a Dow Jones. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 1. 11. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,838
Čína	1	3,621
Dánsko	1	3,633
EMU	1	27,025
Chorvatsko	1	3,601
Japonsko	100	23,378
Kanada	1	18,352
Maďarsko	100	8,778
Norsko	1	2,994
Polsko	1	6,277
Rusko	100	38,916
Švédsko	1	2,735
Švýcarsko	1	24,970
Turecko	1	7,895
USA	1	24,508
Velká Británie	1	29,977

Akcie na pražské burze

1. 11. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	59,50	-0,75 %
ČEZ	451,90	-2,61 %
Erste Bank	774,10	-0,74 %
Fortuna	91,50	0,55 %
Kofola	385,00	-2,53 %
KB	890,00	-1,31 %
Moneta	83,10	-3,20 %
O2 CR	222,30	-1,59 %
Pegas	788,70	-0,16 %
Philip Mor. ČR	12 229,00	0,57 %
TATRY	717,00	-0,42 %
Unipetrol	185,00	0,57 %
VIG	489,50	-0,49 %
Celkový objem (v tisících korun)	619 270	

Výsledky

Shell

Britsko-nizozemské ropné společnosti vzrostl ve třetím čtvrtletí zisk o 18 procent na 2,79 miliardy dolarů (68,6 miliardy korun). K růstu přispěla vyšší těžba po akvizici firmy BG Group, která vykompenzovala pokles cen ropy. Analytici čekali zisk jen 1,71 miliardy dolarů. Těžba ropy a plynu se zvýšila o 25 procent na 3,5 milionu barelů denně.

BP

Britské ropné společnosti klesl ve třetím čtvrtletí čistý zisk o 48 procent na 933 milionů dolarů (23 miliard korun). Na hospodaření firmy měly negativní dopad nízké ceny ropy a pokles rafinérských marží. Finanční ředitel Brian Gilvary prohlásil, že firma je nicméně připravena i na ceny ropy 50 až 55 dolarů za barel.

Pfizer

Největšímu americkému výrobci léků klesl ve třetím čtvrtletí čistý zisk o 38 procent na 1,32 miliardy dolarů (32,3 miliardy korun). Pokles způsobily převážně mimořádné odpisy související s plánovaným prodejem aktiv v oblasti infuzní terapie. Firma také potvrdila, že končí s vývojem léku na snížení hladiny cholesterolu. /čtk/

Komisař pro rozpočet budí rozpaky

■ Přesun komisaře pro digitální agendu Günthera Oettingera do křesla komisaře pro rozpočet se pro komisi stává noční můrou. Proti prostořekému Němci se šikuje opozice v parlamentu.

Jan Stuchlík

Novým evropským komisařem pro rozpočet se má stát Němec Günther Oettinger. Předseda komise Jean-Claude Juncker ho hodlá přesunout z rezortu pro digitální agendu po odchodu stávající rozpočtové komisařky Kristaliny Georgievové, která míří do Světové banky.

Jenže před pár dny se objevilo video, na němž se Oettinger

ger před německými podnikateli vyjadřuje o Číňanech jako o „vychytralých šikmoočích, kteří nás jednou přejedou“.

Pak si vzal na paškál dávky

pro matky či důchodce, není prý daleko doba, kdy budou homosexuální sňatky povinné. Valonsko, které blokovalo podpis evropské obchodní dohody s Kanadou, označil za miniregion, jemuž vládnou komunisté. To našťvalo tamního sociálnědemokratického premiéra Paula Magnetta.

Na hlavu Oettingera, který reprezentuje německou vládní stranu CDU, se snesla vlna kritiky za „rasistické a homofobní“ výroky z řad

evropských poslanců i ze strany německých sociálních demokratů a Zelených. Vesměs se shodují, že Oettinger nemá v komisi co pohledávat.

Německá kancléřka Angela Merkelová vzkázala, že Oettinger má její plnou důvěru.

Juncker nyní může doufat, že se bouře rychle přezene. Europoslanci budou muset Oettingera v nové funkci schválit

na zvláštním slyšení. To by se mělo konat po odchodu Georgievové, tedy po Novém roce. Zelení a Levice plánují, že budou hlasovat proti Oettingerovi. „Jak dlouho mu bude takové chování procházet,“ ptá se Sayed Kamall,

Oettingerovým jmenováním se rozhodování o unijních penězích dostane plně do německých rukou.

šéf třetí nejsilnější frakce konzervativců a reformistů s poukazem na komisařovy výroky, v nichž označil Bulharsko, Rumunsko a Itálii za země, jež nelze spravovat.

Deník Politico upozorňuje, že Oettingerovým jmenováním se rozhodování o unijních penězích dostane plně do německých rukou. Vlivným členem rozpočtové

demokrat Reimer Böge. Šéfku parlamentního výboru pro kontrolu rozpočtu je křesťanská demokratka Ingeborg Grässléová. Její spolustraník Klaus-Heiner Lehne vede Evropský dvůr auditorů, který kontroluje hospodaření EU. To vše v době, kdy se bez souhlasu německého ministra financí Wolfganga Schäubleho nerozhodne v EU žádná klíčová finanční otázka.

Konečně ve správném křesle?

V minulé komisi velel Günther Oettinger energetice. Už tehdy se o něm v Bruselu povídalo, že ho tato funkce nebaví, a podle toho to i vypadalo. Nejednou se stalo, že deklaroval opak toho, na čem se dohodla komise. V nové exekutivě se začal věnovat digitální agendě. Zhruba se stejným výsledkem. Komentáře o ukradených fotkách nahých celebrit z úložišť dat ho usvědčily, že problematice nerozumí. O zastáncích síťové neutrality v datových sítích mluví jako tálíbanců. Ale pro rozpočet, který by měl řídit, je prý ten pravý. Když o něm mluví, ví prý o čem, tvrdí jeho šéf Jean-Claude Juncker.

Donald se ujímá vedení

Republikánský kandidát na prezidenta Spojených států Donald Trump vede o jeden procentní bod nad svou demokratickou sokyní Hillary Clintonovou. Vyplývá to z aktuálního průzkumu televize ABC News a listu The Washington Post. Naposledy byl Trump v čele této sondáže v květnu, kdy měl náskok dvou procentních bodů. Průzkum k nynějšímu výsledku upozorňuje, že rozdíl mezi kandidáty

je natolik těsný, že je v rámci statistické chyby.

V sondáži 46 procent oslovených pravděpodobných voličů prohlásilo, že dají hlas Trumpovi,

45 procent respondentů podpořilo bývalou demokratickou ministryni zahraničí. Při stejných průzkumech provedených k 28. a 29. říjnu byl procentní výsledek stejný, ale ve prospěch někdejší první dámy. V sondáži z 27. října vedla Clintonová se 47 procenty o dva procentní body. Průzkum, který byl zveřejněn včera, vychází ze stavu veřejného mínění k 30. říjnu. /čtk/

Náš člověk v USA

Julie Urbíšová

Hillaryin strašidelný víkend

Halloween je jeden z nejoblíbenějších amerických svátků. Dospělí přicházejí se šílenými nápady, často inspirovaní politikou. V amerických ulicích bylo o víkend vidět mnoho žen v kalhotových kostýmcích a s blondátou parukou a stejně tak mužů s blondátou parukou a vystoupilým břichem. Ženy si pořizují řetízky s přívěšky „nasty woman“ – odporná ženská – tak nazval Trump protivnici v poslední debatě.

Situace těsně před volbami ovšem není zdaleka tak vtipná a prohlášení ředitele FBI z minulého pátku může opět pěkně zamíchat kartami. Ještě před několika dny se komentátoři hlavních deníků a televizí shodovali na tom, že Hillary má cestu

do Bílého domu otevřenou. Pak ale FBI oznámila Kongresu, že znovu nahlédne do případu e-mailů Hillary Clintonové, jejichž novou várku měli policisté najít v počítači manžela Humy Abedinové, jedné z nejbližších spolupracovnic Clintonové. Zatím nevíme, jak se do počítače muže, kterého FBI vyšetřuje z takzvaného „sextingu“ nezletilé dívky, e-maily dostaly ani co v nich bylo. A to se zdá být největší kontroverzí.

Samotná Hillary vyzvala FBI, aby dala veřejnosti více informací, což se ovšem v takto limitovaném čase nespíš nestane. Poprvé v historii se tak kandidát objevuje těsně před volbami v hledáčku vyšetřovatelů. Je pravda, že po poslední debatě následovalo takové podivné ticho před bouří, ani jedna ze stran nepřišla s žádným výrazným útokem. No tak ho tu máme a těžko jej něco přebije. „Tohle je největší skandál od aféry Watergate,“ prohlásil Trump. Ten má samozřejmě z aktuální práce FBI největší radost na celém světě.

Autorka je novinářka žijící v USA

Maas: Hlasování o trestu smrti zavře Turkům cestu do EU

■ Vstup Turecka do evropského společenství se proměňuje v historický přežitek.

Bude-li turecký parlament hlasovat o znovuzavedení trestu smrti, budou okamžitě ukončeny rozhovory o přistoupení země k Evropské unii. Zahraničním novinářům v Berlíně to včera řekl německý ministr spravedlnosti Heiko Maas, podle něhož takový postoj sdílí spolkový kabinet.

„Aktuální vývoj v Turecku, včetně toho, co se stalo v pondělí, tedy zatčení šéfredaktora (opozičního listu Cumhuriyet) sledujeme s velkými obavami,“ uvedl Maas k zatýkání, které se dotklo více než desítky novinářů a členů vedení deníku.

„Svoboda tisku je pro nás základní součástí demokracie, ale i právního státu a každý, kdo chce v budoucnu patřit k Evropské unii, musí zaručit svobodu tisku,“ poznamenal také spolkový ministr spravedlnosti. „A když se podívám na to, že se v Turecku v současnosti diskutuje o možnosti

nechat v parlamentu rozhodnout o znovuzavedení trestu smrti, tak to řekla spolková vláda dost jasně. Jestli to dojde tak daleko, budou přístupové rozhovory s Tureckem okamžitě ukončeny,“ dodal.

„Tureckou vládu evropská kritika porušování svobody slova v Turecku nezajímá,“ prohlásil včera v tureckém parlamentu premiér Binali Yildirim s tím, že Evropa svobodu slova stále klade do cesty tureckému boji s terorismem.

„Nezajímají nás vaše červené linie. Ty může vytyčovat výhradně lid. Ty vaše nejsou důležité,“ dodal Yildirim s odkazem na pondělní kritiku, která zazněla od předsedy Evropského parlamentu Martina Schulze. Ten na svém twitterovém účtu označil pondělní zatýkání novinářů deníku Cumhuriyet za „další překročení červené linie“ týkající se svobody slova v Turecku.

Parlamentní hlasování o znovuzavedení trestu smrti avizoval turecký prezident Recep Tayyip Erdogan. Je si prý jist, že zákonodárci příslušný návrh schválí. /čtk/

Tureckou vládu evropská kritika porušování svobody slova v Turecku nezajímá, vzkazuje premiér Yildirim.

STÁLE JE ČAS. Podmínky pro pomoc lidem ve východním Aleppu podle Rusů stále existují.

Rusko obviňuje Západ z krachu mírových jednání

Ruský ministr obrany Sergej Šojgu obvinil Západ ze selhání v souvislosti s tím, že „neudržel na uzdě“ ozbrojené islamisty v Sýrii, a tak způsobil, že se mírové rozhovory odložily na neurčito. Ministr v ruské televizi prohlásil, že rebelové podporovaní západními vládami i nadále útočí na civilisty v Aleppu navzdory tomu, že Rusko své letecké

útoky pozastavilo. Mluvčí ruského prezidenta Dmitrij Peskov varoval, že kvůli útokům rebelů nebude Moskva moci prodloužit moratorium na nálety v Aleppu.

„Přestávka v bombardování trvá, odchod civilistů z východního Aleppa je nadále možný a stále existují podmínky pro humanitární pomoc,“ řekl Peskov. „Tohle vše

ale bude nemožné, budou-li teroristé pokračovat v palbě na čtvrti města, na humanitární trasy, odpalovat rakety a ukrývat se za lidské štíty. Tak se delší humanitární přestávka nezajistí,“ dodal.

Podle OSN v obléhané východní části města stále žije až 275 tisíc civilistů a zhruba osm tisíc povstaleckých bojovníků. /čtk/ **NÁZORY str. 14**

Krátce

Británie zvýší výdaje na kyberbezpečnost

Velká Británie posílí boj s kybernetickou kriminalitou, na zlepšení bezpečnosti vydá v příštích pěti letech 1,9 miliardy liber (57,2 miliardy korun). Šéf tajné služby MI5 Andrew Parker varoval

zejména před „čím dál agresivnějším“ Ruskem.

Irácká armáda se po dvou letech vrací do Mosulu

Irácké speciální jednotky včera vstoupily do budovy státní televize na východním předměstí Mosulu, uvedl

irácký generál. Od začátku ofenzivy před více než dvěma týdny tak získaly první důležitou budovu ve městě, které drží v rukou IS. Iráčtí vojáci vstoupili do Mosulu včera ráno, a vůbec poprvé se tak dostali přímo do města, z něhož je radikálové vyhnali v roce 2014. /čtk/

Auto TIP
MEMBER OF Auto TIPS GROUP

TO JE ONA!

MODERNIZOVANÁ ŠKODA OCTAVIA

Právě v prodeji

Úspěšný uprchlík Jan Tříska

■ Jeho velký přítel Václav Havel se osmdesátin nedožil. Jan Tříska jubileum oslaví v pátek 4. listopadu. Herec s nezaměnitelným hlasem i vizáží jako jeden z mála českých umělců minulého století uspěl doma i ve světě a jeho kariéru nepřerušil nucený exil ani pokročilý věk.

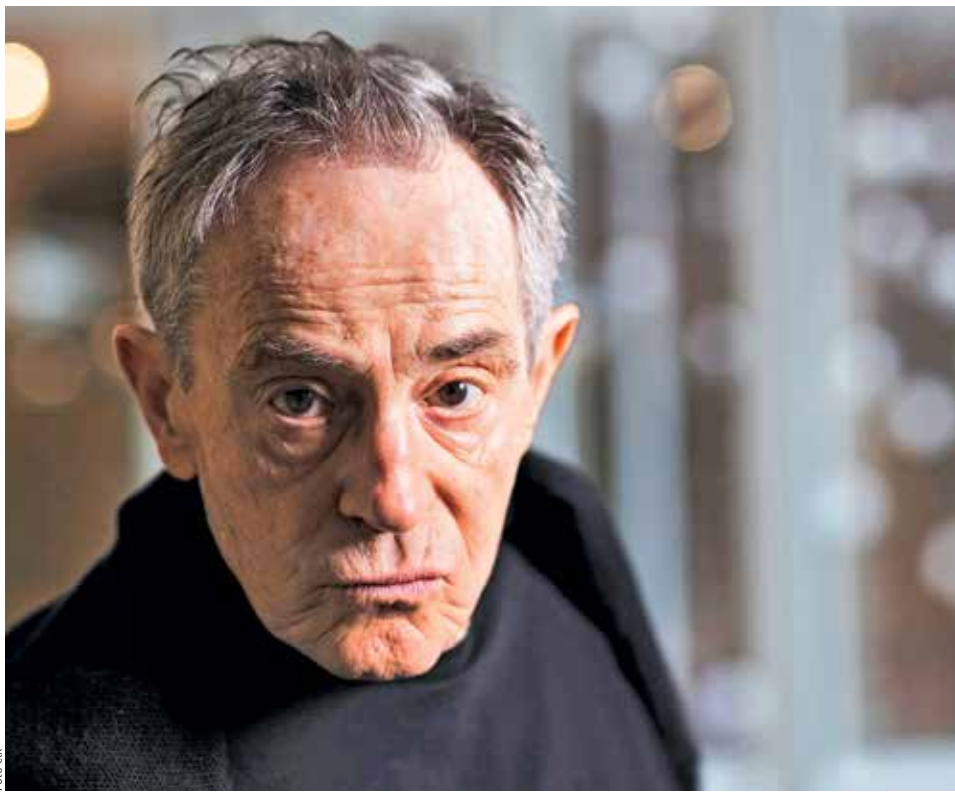

Foto: člá

Stanislav Šulc

Karel Höger výrazně ovlivnil českou kulturu hned dvakrát. Jednak vlastním hereckým umem, jednak tím, že jednomu studentovi Nerudova gymnázia v Praze poradil vydat se na hereckou dráhu. Tím mladíkem byl Jan Tříska a Höger mu doporučil kariéru poté, co jej slyšel recitovat. Zvučný, nezaměnitelný hlas byl na počátku kariéry osobnosti, která patří k nejvýraznějším talentům českého filmu, televize a divadla 20. století.

DOKONALÝ ROMEO

Pozdější herecká hvězda se narodila v Praze 4. listopa-

du 1936, tedy necelý měsíc po narození Václava Havla. S tím Třísku pojilo od poloviny padesátých let pevné přátelství, jež ovlivnilo obě osobnosti. Tříska studoval DAMU od roku 1955 do roku 1959, ale ještě za studií se mu povedlo zahájit dráhu profesionálního herce – vedle malých filmových rolí se stal především nejmladším členem činohry Národního divadla, kde vydržel až do roku 1966. Začal se objevovat v televizi. Přesto byla první dekáda jeho umělecké dráhy spjata především s divadlem. Ztvárnil významné role v inscenacích Moliéra, Karla Čapka, Josefa Topola a také Williama Shakespea-

ra. Zvlášť velké uznání si vysloužil za postavu Romea v Romeovi a Julii z roku 1963. Tehdy Třísku režíroval Otomar Krejča a právě s ním, Josefem Topolem a s dalšími umělci se Tříska rozhodl v roce 1966 založit vlastní Divadlo za branou.

POZVOLNÉ ÚSPĚCHY

Ve stejné době se začala rozjíždět také Třískova dráha filmového herce. Po vedlejších rolích dostal konečně velkou příležitost od Martina Friče ve snímku Lidé z maringotek. Zrodila se hvězda a z Třísky se stal vyhledávaný umělec. Zároveň se herecký idol také v roce 1968 oženil s herečkou Karlou

Chadimovou. Za svědka mu tehdy šel právě Václav Havel a Tříska mu to o téměř třicet let později oplatil.

Po úspěchu Lidí z maringotek ztvárnil několik výrazných rolí, především hlavní úlohu ve snímku Radúz a Mahulena. Neobjevoval se jen v dramatech, ale například i v rodinných filmech, jako byla Lucie a zázraky. Zahrál si v několika zahraničních nebo koprodukčních snímcích. Byl velmi činným v dabingu, kde propůjčil hlas například Jean-Paul Belmondovi, který na ideální český hlas dlouho čekal. Děti si mohou jeho hlas pamatovat z animované série o námořníku Sindibádovi. Paralelně s filmovým úspěchem se rozjížděla neméně výrazná televizní dráha. Nezapomenutelné jsou jeho role v Záhadě hlavolamu nebo seriálu F. L. Věk.

SMĚR USA

Podobně jako do osudu řady jiných umělců také do Třískovy kariéry výrazně promluvila proměnlivá politická situace. Kvůli přátelství s Václavem Havlem jej lákala StB. Nastupující normalizace si za jeden z cílů vyhlédla Divadlo za branou, které bylo zavřeno v roce 1972 a Tříska musel měnit divadelní angažmá. I tak se ale objevoval ve stále více filmech a televizních produkcích. To změnil podpis Charty 77. Na začátku roku 1977 se Tříska dozvěděl o zatčení

Václava Havla. Okamžitě se rozhodl, že se ženou a dětmi opustí republiku. Přes Kypr se nejprve dostal do Kanady. Odtud přijel do New Yorku na konkurz jedné divadelní hry. Když roli získal, přestěhovala se Třískova rodina do USA, kde žije dodnes.

Paradoxně jednou z posledních rolí, které Tříska sehrál v tuzemském prostředí, byla vedlejší role v propagandistickém seriálu 30 případů majora Zemana. Zahrál si jednoho z bratří Mašinů v epizodě Strach. „Byl jsem vděčný za každou práci, která se mi naskytla. Nikdy jsem však ten seriál neviděl a ani vidět nechci!“ vzpomínal Tříska po letech.

KDE DOMOV TŘÍSKŮV

V USA se Tříska ani jeho žena neztratili. On pokračoval v herecké kariéře na divadelních prknech i ve filmu, obsazoval jej například Miloš Forman (Ragtime, Lid versus Larry Flynt), ale objevil se i v několika filmech amerických tvůrců (2010: Druhá vesmírná odysea, Nevěrně tvá). Karla Třísková uspěla v hoteliérství.

Ačkoli se po sametové revoluci Tříska vrátil profesně do Česka a vytvořil tu několik památných rolí (Igor Hnízdo ve Svěrákově Obecné škole, divadelní Král Lear), podle svých slov je doma v Americe. Z pozice migranta se také nedávno vyjádřil k takzvané imigrační krizi v Česku. „Jsem také uprchlík. Moje žena je také uprchlík a moje dvě dcery jsou také uprchlíci. Žijeme v zemi, kde je každý druhý uprchlík, a když není uprchlík, tak jeho tatínek je uprchlík, a když ne jeho tatínek, tak jeho dědeček, neboť žijí v zemi uprchlíků,“ uvedl pro Týden Tříska, jenž zároveň podpořil jednání německé kancléřky Angely Merkelové.

Jan Tříska (79)

Narodil se v Praze 4. listopadu 1936. V letech 1955–1959 vystudoval herectví na DAMU, v roce 1959 se stal nejmladším členem činohry Národního divadla. V roce 1966 stál u zrodu Divadla za branou. O dva roky později se oženil s herečkou Karlou Chadimovou. V roce 1977 se jako signatář Charty 77 rozhodl emigrovat do Kanady, později do Spojených států. V zámoří se uplatnil jako herec, jeho manželka v hoteliérství. Mají spolu dvě dcery a trvale žijí v Los Angeles. Jan Tříska se od revoluce občas vrací i k práci v Česku, nezapomenutelný je jeho Igor Hnízdo z Obecné školy. Za divadelní ztvárnění Krále Leara získal Cenu Alfréda Radoka.

SAMSUNG

SUHD TV
Quantum dot

10
LET ZÁRUKA
NA VYPÁLENÍ PÍXELŮ*

„NIKDY JSEM NESLEVIL Z KVALITY OBRAZU. TO MI ZŮSTALO“

Jiří Menzel, Filmový režisér

* Vypálení pixelů je trvalé poškození displeje TV, které je způsobené zobrazením stejného obrazu nebo scény v rámci dlouhodobého používání TV.

* Tato akce je omezena na vypálení pixelů v běžných podmínkách televizního vysílání a nepokrývá vypálení pixelů u TV, které jsou používány pro podnikatelské účely.

Když televize, tak **alza.cz**

Tvář dne

Foto profilmedia.cz

„Nezajímají nás vaše červené linie. Ty může vytyčovat výhradně lid. Ty vaše nejsou důležité,

vzkázal evropským politikům
turecký premiér Binali Yildirim
str. 11

Komentář

Michael Romancov

Rusko – věčně nespokojená velmoc

Ze všech světových mocností má Rusko, počítaje i jeho sovětskou variantu, nejdelší tradici i zkušenost s pozicí nespokojené mocnosti. Moskvě se nepodařilo vyhandlovat Sýrii za Ukrajinu a Krym. A pokud se podaří dobýt Mosul, čímž se nejspíše přiblíží konec Islámského státu, skončí i poměrně úspěšná hra, v níž Rusko samo sebe obsadilo do role jediného rozhodného bojovníka proti islamistickému terorismu. Než se objeví nějaká nová krize, k čemuž jistě dojde, nezbude Moskvě nic než návrat k osvědčeným tématům. Jedním z nich je kritika aktivit, respektive samé existence NATO.

Co na nás Rusku tolik vadí? Podle vyjádření tajemníka ruské Rady bezpečnosti Nikolaje Patruševa se jedná o přibližování vojenské infrastruktury k ruským hranicím, o vývoj nových zbraní a o takzvané „globální funkce NATO“. Patrušev tím nejspíš naráží na alian-

ční dilema z počátku devadesátých let: „Out of area or out of business.“

Ponechme stranou skutečnost, že minimálně role NATO v Afghánistánu ruským bezpečnostním zájmům vyhovovala stejně jako například pomoc při denuklearizaci Běloruska, Ukrajiny a Kazachstánu. Soustředíme se spíše na nový kontext, ve kterém je stará rétorika použita. Co je jinak?

Měli bychom si uvědomit, že svět supervelmocí je pro nás superproblémem.

Od okamžiku rozpadu SSSR Západ všem postsovětským zemím nabídl řadu platforem pro komunikaci a ekonomickou i politickou spolupráci. Vždy se jednalo o nabídku, která odrážela základy liberálního politického a ekonomického řádu. Neboli, jak nově tvrdí Kreml, západní nabídky byly ponižující, neboť odrážely nepřijatelnou „mentalitu vítěze“. I když existuje řada příkladů intenzivní a úspěšné spolupráce a vůle překonat krize, je současná situace diametrálně odlišná. Hlavně v tom, že tentokrát nejen Rusko vnímá jako hrozbu

nás, ale také aliance začala vnímat jako hrozbu Rusko v současné fázi agresivního putinistického „rozvoje“. Konečně se tedy oba aktéři, zároveň sousedé a ve stále omezenějším měřítku partneři, vnímají stejně.

Z takového vývoje sice nelze mít radost, ale jako pozitivní lze vnímat alespoň schopnost přestat si o tom druhém cokoli nalhávat a vidět ho reálně. Podle Nikolaje Patruševa je Rusko odhodláno prosazovat nový systém světové bezpečnosti, v němž aliance budou nepotřebným anachronismem. Co z toho plyne? Jediné – budoucnost má patřit velkým a silným státům, mezi nimiž musí být Rusko. Není tajemstvím, že si Kreml představuje budoucnost jako triumvirát, v němž o všem podstatném rozhoduje Moskva spolu s Pekingem a Washingtonem. Ideálně s tím prvním proti tomu druhému.

Nelze vyloučit, že se takový svět stane realitou. Ale pokud ano, tak na něj nejdříve doplatí malí hráči s otevřenými ekonomikami, tedy přesně takoví, jako je Česko. Ve světě těch, kteří spoléhají zejména na moc, menší nemají šanci. A my bychom si měli být schopni uvědomit, že svět supervelmocí je pro nás superproblémem. Zatím ještě není pozdě.

Autor je politický geograf

Glosa

Rekordy jsou na draka

Hospodaření státu kráčí od rekordu k rekordu, ten aktuální představuje v rozpočtu přebytek ve výši 98,3 miliardy korun. A úřad ministra financí se už zase pochvalně bije v hrud'. To jsme ale kabrháči, při výběru daní nám už pomalu neuteče ani myš. Ale nenechte se mýlit. Ani nový rekordní výsledek neznamená žádný zlom, žádný převratný pohyb vpřed. Naopak, jedná se o setrvalý stav.

Úspory žádné, jen ty plynoucí z faktu, že vláda neinvestuje, neb v podstatě nemá do čeho. Prakticky stojí i platby na projekty spolufinancované z evropských fondů. Celkové výdaje státu v říjnu v celoročním srovnání klesly bezmála o 58 miliard korun. Navíc k novému rekordu přispěly i některé účetní operace. Například část dotací na školství určených pro kraje a obce letos stát vyplátí až v listopadu, zatímco loni tak učinil už v říjnu. A naopak do státní pokladny připluly o měsíc dříve než loni dividendy státem spoluvlastněných podniků. Takže opatrně. Některé rekordy jsou na draka.

Jana Havligerová

Dvě hodiny v čekárně se skupinou kašlajících lidí a s křičícími dětmi. To byl váš zátěžový test.

Skandální Mladý papež

■ HBO začalo vysílat novinku Paola Sorrentina, desetidilný seriál Mladý papež zkoumající pomocí nevzpytatelného hrdiny otázky víry, pokroku, manipulace a pokušení.

Iva Přivřelová

Podobně jako hollywoodští tvůrci také nejpopulárnější italský režisér současnosti Paolo Sorrentino se pustil do televizního projektu.

Desetidilný seriál Mladý papež je zřetelně jeho, ukazuje na zálibu oscaro-vého tvůrce Velké nádhery v luxusních elegantních ob-razech, obsahuje i jeho oblíbená témata o prázdnotě, samotě, výčitkách svědo-mí a narušování pravidel uza-vřené společnosti. To všechno v sobě nese hlavní postava, komplikovaný a mimořádně nevzpytatelný nový papež, ani ne padesátiletý Američan,

který se rozhodne zatrást Vatikánem. Jak přesně, to diváci zjistili na konci druhého dílu během premiéry 28. října. Další epizody budou vždy po dvou následovat každý další pátek na HBO a HBO GO.

Mladý papež ukazuje Vatikán jako místo velkého politikaření, italský tvůrce se nicméně reakce katolické církve neobává. „To je problém Vatikánu, ne můj. Respektive to ani není problém. Kdo bude mít se seriálem trpělivost, uvidí, že zkoumá rozpory a obtíže fascinujícího života kněží s upřímností,

zvědavostí a bez touhy provokovat. Navíc jsem slyšel, že kardinálové mají smysl pro humor.“ uvedl Sorrentino při světové premiéře seriálu na filmovém festivalu v Benátkách.

Jude Law, který v díle podává jeden ze svých nejvýraznějších výkonů, se nejdříve úlohy papeže zalekl. „Ale Paolo mi pořád připomínal, že to je o komplikovaném sirotkovi Lennym, pro nějž je

papež vlastně role,“ prozradil britský herec, jenž nabídku přijal hlavně kvůli režisérovi. „Hollywoodská hvězda má podobně jako papež veřejnou image. Ale nečerpal jsem ze své zkušenosti. Zajímaly mě Lennyho strategie, jak manipuluje s lidmi, aby dostal, co chce, a aby si je udržel od těla, a jak přitom zůstává brutálně upřímný,“ popsal Law.

„Náš papež se současněmu papeži nepodobá. Ale je možné, že po liberální hlavě církve přijde někdo, kdo bude víc jako Lenny. Představa, že církev míří k modernitě, je iluzorní,“ myslí si Sorrentino.

Na seriálové práci si režisér a scenárista oblíbil hlavně prostor pro příběh. „Tak dlouhý projekt je samozřejmě obtížnější, ale taky vzrušující. Musíte víc dbát na to, jak prvky příběhu drží pohromadě. Ale zase máte čas se hlouběji ponořit do postav,“ uvedl Sorrentino. Seriál, na který měl tvůrce podle svých slov dostatek prostředků a financí, vnímá v podstatě jako desetihodinový film. „Jen jsem musel přemýšlet, jak ukončit jednotlivé epizody a začít další.“

Autorka je spolupracovnicí redakce

Opeth opět na vrcholu

■ Na nové desce Sorceress švédská kapela mistrně propojuje hlavní vlivy své tvorby – metal a progresivní rock sedmdesátých let.

Petr Frinta

Švédští velikáni kytarové muziky Opeth na novince dokončují

velkolepý vývoj, který započal již v devadesátých letech. Tehdy posouvali o míle žánr metalové hudby, postupně se v jejich tvorbě

začaly projevovat vlivy progresivního rocku sedmdesátých let.

To vyvrcholilo spoluprací s legendou jeho novodobé obdoby Stevenem Wilsonem (Porcupine Tree) v roli producenta páté desky Blackwater Park (2001). Termínům epický a progresivní dodala kapela nový nádech: ve skladatelsky sebevědomých, časově rozmáhlých a vnitřně komplikovaných písničkách se na pozadí mnoha zvratů střídaly silové a akustické pasáže, čistý vokál s hrubým, aniž tím však utrpěly průvodní nála-dy. S přibývajícemi deskami

se skupina v následujícím desetiletí do vlastního stylu zamotala.

Novinka Sorceress dovršuje snahy kapely propojit veškeré inspirace, které jí nabízí padesát let progresivního rocku. Vedle sebe zde stojí křehký folkrock, valivý hard rock, připomínka, že předělávku Alice in Chains na B stranu singlu kapela před časem neumís-tila náhodou. A najdou se tu

i zlomy, za něž by se nestyděli ani ti největší mistři fusion či jazz rocku. Navzdory nekonečnému množství na-sátých inspi-rací působí kompaktním dojmem.

I proto je novinka přístupná

všem. Má potenciál oslovit dlouholeté fanoušky, znovu získat ty, kteří se od kapely v mezidobě odvrátili, i ty, kteří v říších progresivního rocku hledají stále něco nového.

Sorceress tak je nejen nejpovedenějším albem Opeth za poslední dekádu, ale také jedna z jejich nej-lépších desek vůbec.

Autor je spolupracovníkem redakce

Opeth: Sorceress

Vydavatel: Moderbolaget/
/Nuclear Blast, 2016
Hodnocení: 90 %

Navzdory nekonečnému množství nasátých inspirací působí novinka Opeth kompaktním dojmem.

Desetidilný seriál Mladý papež ukazuje Vatikán jako místo velkého politikaření.

Tipy

koncert • MeetFactory

JESSY LANZA A OLGA BELL

Dvojice výrazných muzikantských osobností vystoupí dnes večer v pražském klubu MeetFactory. Kanadanka Jessy Lanza přiveze desku Oh No, Američanka s ruskými kořeny Olga Bell pak novinku Tempo.

E15

Foto dne

Foto: tisk

PŘÍLEŽITOST. Více než 350 děl ze soukromé sbírky legendárního hudebníka Davida Bowieho zahrnuje třídní prodej londýnské aukční síně Sotheby's. Jeho jádrem je pozoruhodná skupina více než dvou stovek děl nejvýznamnějších britských umělců 20. století, jako jsou Frank Auerbach, Damien Hirst, Henry Moore a Graham Sutherland. Na snímku je společné dílo Davida Bowieho právě s Damienem Hirstem z roku 1995. Jeho cena je odhadována na 300 tisíc liber.

Vědci zjistili, že...

...rorýsi vydrží ve vzduchu i deset měsíců

■ Švédští biologové potvrdili, že drobný rorýs obecný je nejlepším a nejvytrvalejším letcem na Zemi.

Když v roce 1970 britský výzkumník Ron Lockley přišel s teorií, že rorýsové vydrží v letu až deset měsíců bez potřeby přistát, mnozí si poklepávali na hlavu. Postupem času se sice objevily důkazy o několikaměsíčních letech těchto stěhovavých ptáků, kteří se ve vzduchu zvládají třeba i pářit, zmíněná desítky se však stále obje-

vovala v uvozovkách a jako teoretický údaj. Až výzkumníci z Lundské univerzity nedávno Lockleyho domněnku potvrdili zatím bezprecedentním pozorováním.

Švédům pomohla mikrotechnologie: necelý gram vážící „batůžek“, který v sobě měl světelný senzor, akcelerometr a GPS. Toto vybavení připevnili na záda ptáků, mnohé z nich díky tomu mohli sledovat přes dva roky. Data ze zmíněných zařízení pak propojili a nestačili se divit: mnozí z ptáků několikrát v průběhu noci na okamžik přistávali,

pár jedinců dokonce na celou noc. I ti však strávili více než 99,5 procenta své deseti-měsíční migrační periody ve vzduchu. Vědce však uhranula druhá skupina „extremistů“: ti nepřistáli vůbec a země se krátce dotýkali jen v období, kdy začali hnízdit, tedy během pouhých dvou měsíců v roce. Rorýs obecný tak uzmul potvrzený letecký

BAŤŮŽKÁŘ. Rorýs obecný a jeho švédské vybavení na dlouhou cestu.

rekord svému příbuznému rorýsovi alpskému, u něhož už byla dosud potvrzena nepřetržitá doba letu šest měsíců.

Rorýsové ve vzduchu i spí: nabерou výšku až tři kilometry, aby následně mohli spící plachtit. Během klesavého letu upadají do mikrosopánku, kdy vypnou jednu polovinu mozku, přičemž druhá kontroluje pohyb vzduchem. Živí se létajícím hmyzem, na území Česka přilétají na rozhraní dubna a května, do zimovišť v jižní Africe se stěhují na přelomu července a srpna. /msc/

Foto: Anders Hedenstrom